

Woord vooraf

Deze publicatie is een cocreatie van studenten, docenten en cliënten in het kader van de opleiding orthopedagogie van HOGENT. De dertien dialogen met cliënten (fictieve namen) laten hun perspectief en verwachtingen ten aanzien van hulpverleners zien. Het is een verhaal over sectoren en disciplines heen. De unieke verhalen stemmen tot nadenken en resulteren in een aantal interessante blikvangers. Ze zetten aan het denken en sporen ons aan om terug te keren naar onze ‘core business’ zoals in onderstaand verhaal.

“Ik ben zeer onpraktisch en chaotisch. Meestal red ik me wel door erop te letten dat mijn huis op orde blijft. Ik ging verhuizen en had al vele spullen netjes in dozen gestopt. Al die spullen een plekje geven in mijn nieuwe huis, leek me echter een onmogelijke opdracht en ik begon te stressen. Mijn begeleidster van het Mobil team heeft toen letterlijk de handen uit de mouwen gestoken en is samen met mij aan de slag gegaan met de dozen. Die hulp ontspande me en deed meer deugd dan tien gesprekken.”

Op basis van de verhalen komen we tot tien belangrijke krachtlijnen, die we liëren aan actueel vigerende theoretische raamwerken. De krachtlijnen zijn praktijkgericht opgesteld en bieden interessante inzichten waarmee men aan de slag kan gaan. Het boek richt zich tot hulpverleners in opleiding, praktijkwerkers en cliënten die hun persoonlijk verhaal herkennen.

Een deel van de opbrengst van de publicatie gaat naar vzw Link!, een project zijn naam waardig, vanwege de vele linken tussen mensen: vrijwilligers uit

Vlaanderen, studenten en oud-studenten van HOGENT, medewerkers en vele bewoners van de voorziening in Ipolytölgyes in Hongarije. Op uitnodiging van de voorziening trok Link! in 2013 voor het eerst naar Hongarije met een groep studenten Bachelor in de orthopedagogie en vier vrijwillige begeleiders uit het werkveld. De studenten en medewerkers van de voorziening krijgen vooraf de basiscursus Basale Stimulatie. In de voorziening bieden de studenten gedurende een week een brede waaier van basale activiteiten aan.

Een hartelijke dank aan alle cliënten die hun verhaal met ons deelden. Dank aan de studenten en collega's die enthousiast meewerkten aan het optekenen van de verhalen, het uitschrijven van de krachtlijnen en de vormgeving van de publicatie.

Inge De Vos & Vera Van Hove
Gent, april 2019

Inleiding

In een samenleving die gekenmerkt wordt door veranderingen die zich pijlsnel voltrekken en waar standaardoplossingen vaak niet voorhanden zijn, worden we in het hoger onderwijs meer dan ooit gedwongen om na te denken over hoe we jonge toekomstige professionals willen opleiden. Ze moeten in een razend tempo worden klaargestoomd voor een zeer divers en snel wijzigend werkveld, waar ze aan de slag moeten met die maatschappelijke uitdagingen.

De zoektocht naar antwoorden op die complexe vragen kent zijn vertaalslag in de verrassende hoeveelheid theoretische modellen en interventies die in beeld komen. Ontegensprekelijk worden we getriggerd om telkens opnieuw uit te zoeken wat die nieuwigheden precies kunnen opleveren voor onszelf, onze cliënten en hun netwerk. En toch, als het over hulpverlening gaat, hoezeer die ook in de toekomst kan en zal wijzigen, is er altijd wel dat ene centrale element dat steeds opnieuw de boventoon voert. De grondhouding van de professional. Tijdloos. Het wezen van de hulpverlening. De kracht zit in de ondersteuningsrelatie tussen hulpverlener en cliënt.

In de opleiding Bachelor in de orthopedagogie willen we van die grondhouding een speerpunt in de opleidingsvisie maken. We willen er samen met het team en onze studenten concreet mee aan de slag. Meer nog, we willen dat onze studenten erin uitblinken. Wie ben ik voor jou of wat kan ik in relatie tot de ander betekenen? Dat is eigenlijk de vraag waarmee collega's en studenten op onderzoek trokken. In de dialogen met cliënten en hun netwerk werden verhalen opgetekend zonder daarbij de kritiek over de professional

te schuwen. Het leverde mooie, kwetsbare verhalen op, maar ook boosheid, ontgoocheling en frustratie.

‘Wie ben jij voor mij?’ illustreert de kracht van de ondersteuningsrelatie en wat daarin wezenlijk van belang is. De professional is wel degelijk iemand die kennis van zaken heeft en over vakmanschap beschikt, wil hij goed kunnen balanceren in het bieden van de noodzakelijke ondersteuning. Die ondersteuning kan, mag en moet veel vormen kunnen aannemen, van stimuleren en motiveren tot loslaten of volledig overnemen. De professional als expert is er niet om vanuit kennis en wetenschapsbenadering cliënten te zeggen wie ze zijn. Wel integendeel, de getuigenissen zijn een pleidooi om in soms bijzonder moeilijke omstandigheden het subject te zien, ruimte te maken voor de subjectiviteit. En gelukkig, goede hulpverleners blijken diegenen te zijn die buiten de lijnen durven kleuren. Die standpunten innemen, tegen de stroom in dingen anders durven doen.

Misschien zijn dat de studenten die wij vanuit de opleiding aan het werkveld willen afleveren. Dwarsliggers, die het lef hebben om te experimenteren, die reflecteren met kennis van zaken. Nooit om spaken in de wielen te steken. Het zijn dwarsliggers met een uitstekende grondhouding.

Goedele De Nil

Opleidingscoördinator Bachelor in de orthopedagogie HOGENT